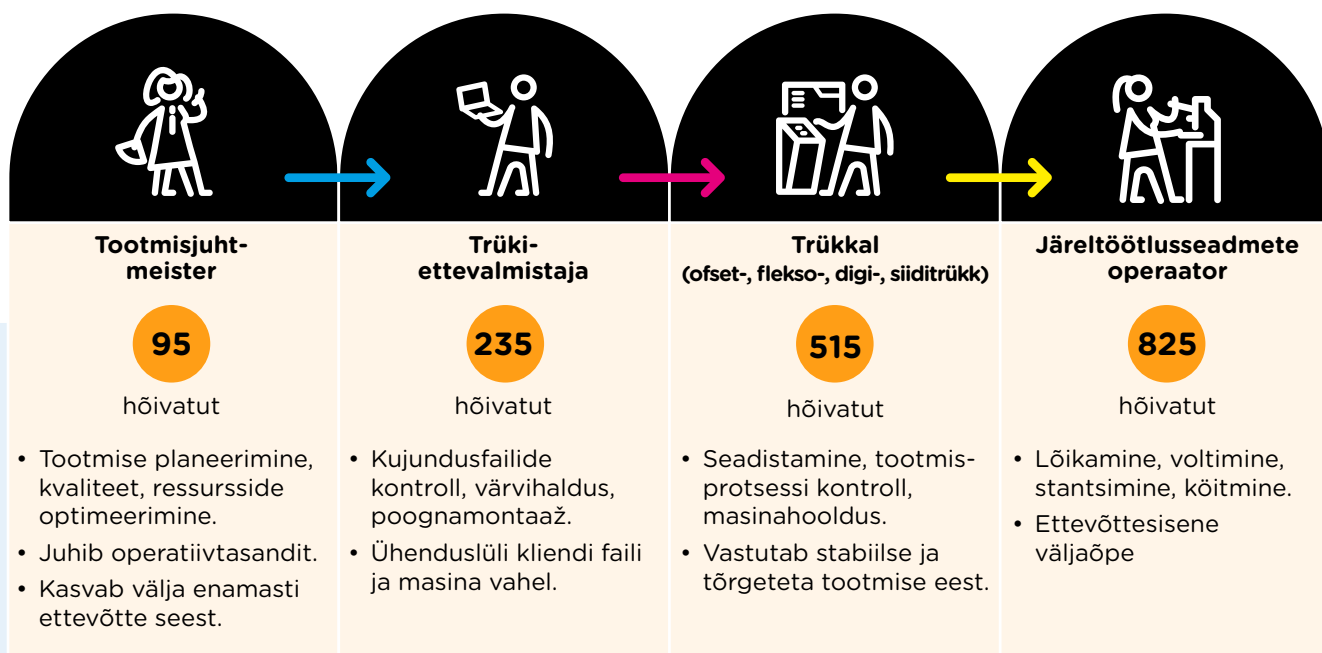

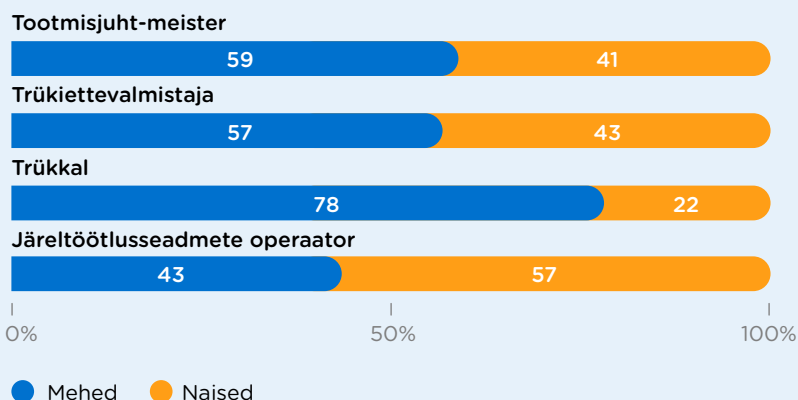
Eesti trükitööstuse tulevikuvaade 2035: tehnoloogia ja oskuste transformatsioon

Eesti trükitööstus on liikumas traditsiooniliselt tootmiselt kõrgtehnoloogilisele ja jätkusuutlikule mudelile. Automatiseerimise ja tehisintellekti kasutuselevõtu tulemusena väheneb küll üldine hõivatute arv, kuid pensionile minejate asendamiseks vajab sektor järgmise kümne aasta jooksul uusi spetsialiste, kes valdavad ka andmepõhist protsessijuhtimist ja oskavad arvestada roheregulatsioonidega.

Kokku oli 2025. aastal trükitööstuse põhikutsealadel ligi 1700 hõivatut, kellest pea neljandik oli hõivatud väljaspool trükitööstuse tegevusala C18, enamasti pakenditootmise ettevõtetes.

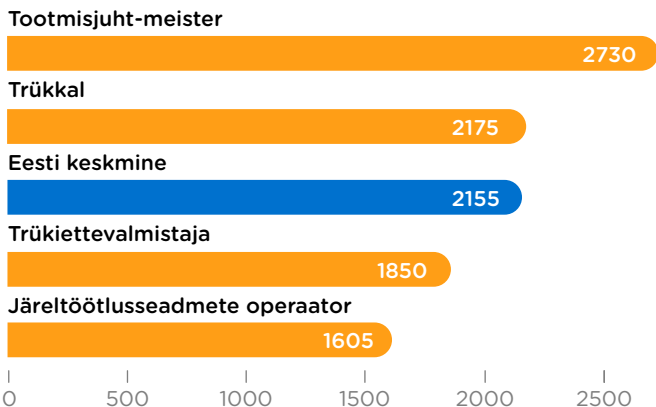
Trükitööstuse põhikutsealadel hõivatute osakaal soo järgi (%) 2025. aastal

Allikas: töötamise register (põhitöökoht)

Võrreldes tööstussektorite keskmisega on trükitööstuse põhikutsealadel suhteliselt palju naissoost töötajaid ning palgatase on Eesti keskmisega võrreldes tootmisjuht-meistritel ja trükkalitel veidi kõrgem.

Keskmine brutokuupalk põhikutsealadel, 2025. aasta IV kvartal (eurot)

Allikas: Statistikaamet, tootmisjuhtide-meistrite puhul töötamise register ja OSKA

Trendide tulemusel muutuvad nõudmised töötajate oskustele. Fookus nihkub masinate seadistamiselt digitaalsete töövoogude ja IT-süsteemide integratsioonile ning tarkvaralisele diagnostikale. Lisaks tootmise IT-süsteemide (ERP/MES) valdamisele on võtmeoskused seotud kestlikkuskäitajate (sh CO₂) arvestamise ja dokumenteerimisega. Eelneva tulemusel hägustuvad piirid trükiettevalmistaja ja trükkali kutseala vahel ning asenduvad universaalse digitaalse protsessijuhi profiiliga. Nüüdisaegse digitrükitehnoloogia sisustusega väikeettevõtetes on eri põhikutsealade koondumine veelgi suurem, ulatudes tootmisjuhist kuni järeltööluseseadmete operaatorini.

Trükitööstust ümberkujundavad trendid võib jagada kolmeks:

- **tehisintellekt ja automatiseerimine** – üleminek dünaamilisele tootmisele (automaatsed töövood, ennetav hooldus) ehk masin juhib tootmisprotsessi aktiivselt;
- **rohepööre** – ranged EL regulatsioonid (pakendiregulatsioon, ökodisaini määrus jt) muudavad keskkonnasäästliku disaini ja tarneahela jälgitavuse vältimatuks konkurentsinoudeks;
- **tarbimise teisenemine** – digikanalite kasv suunab trükimahud pakenditesse ja etikettidesse. Kasvab nõudlus personaliseerimisele ja *print-on-demand*-lahendustele.

2030. aastaks moodustab pakend ligi **2/3** kogu globaalsest trükiturust.

Hinnang OSKA trükitööstuse põhikutsealade nõudluse ja koolituspakkumise tasakaalule prognoosiperioodil (2026–2035)

	Hõivatuid 2025	Prognoos 10 a	Tööjõu-vajadus	Vajadus vs pakkumine
Tootmisjuht-meister	95	95	30	Eeldades, et kolmandik visuaalmeedia õppijatest valib printmeedia õppesuunana ning lõpetajate arv on prognoosiperioodil keskmiselt 10 lõpetajat aastas, on nõudlus ja pakkumine tasakaalus.
Trükiettevalmistaja	235	200	25	
Trükkal	515	465	30	Otsene tasemeõpe puudub
Järeltööluseseadmete operaator	825	700	75	

Allikas: OSKA, töötamise register, Eesti Hariduse Infosüsteem

KITSASKOHT

Vähene tuntus ja regionaalne lõhe

- Trükitööstuse valdkond on noortele tundmatu.
- Põhikoolijärgsed noored eelistavad õppida kodumaakonnas, aga trükinduse tasemeõpe on ainult Tallinna Tehnoloogiakolledžis.
- Praktikale siirdumine teise maakonna trükikotta on raskendatud elamiskoha puuduse tõttu.

Ofsettrükkalite vähene järelkasv

- Koolil puudub uueaegne ofsettrükkimasin, õpe toimub teooria ja simulaatori abil.
- Ofsettrükkalite vanus on kõrge ja asendusvajadus terav. Keeruka masina väljaõpe nullist alates kestab ettevõttes üle kuue kuu.

LAHENDUS

- Suurendada sektori turundustegevust, sh „Tule ja trüki“ veebilehe teavitustegevust väljaspool Tallinna.
- Taha koolide vahel koostööd õppurite elamiskoha probleemi lahendamiseks regionaalse praktika ajaks.

- Töötada välja mudel, kuidas trükikojad avavad oma tehnoloogiabaasi kooli õppetöö läbiviimiseks ofsettrükkali väljaõppele.